

τανε πού τῆ παιδιά τῆς ἔχουνε τὴν εὐτυχία νὰ πίνουνε ἀπὸ τέτοιας σοφίας τὸ βρωμονέρι.

Ὅταν δὲ λίγο κατέβηκε ἀπὸ τὸ βῆμα ὁ Μιστριώτης ἀναποκοκινισμένος, ὕστερα ἀπὸ τόσον πόλεμο μὲ τοὺς «χυδαϊστάς» καὶ μὲ τὸν ἀέρα, χειροκροτήματα «παταγῶδη» ἀντήχησαν στὴν αἰθούσα. Ὁ θεατρίνος ἐπαίξε λαμπρὰ τὸ ρόλο του.

Στὴ δευτέρα πράξη τῆς κωμωδίας, ἓνας ἄλλος θεατρίνος ὁ Καραπάνος, ἔδωσε χεῖρας χεῖρας κατὰ φακελλάκια καὶ διάβασε δύο τρία ὀνόματα κοριτσῶνε, πού γράφανε τὴν καλύτερη ἐκθεσὴ. Τί συγκινητικὲς στιγμὲς! Ὁ κοσμικὸς χειροκροτοῦσε τὶς βραβεμένους μαθητρες, αὐτὲς κλαίγανε, οἱ δασκάλους τοὺς δίνανε μπλουκέτα ἀπὸ ρόδα, καὶ ὁ Μιστριώτης καλοκαθισμένος σ' ἓνα θρόνο, βλογοῦσε σὰν πατριάρχης τῆς Κουταμάρας, τὰ ἔργα του... Γιὰ τὶς ἐκθεσὲς δὲ θὰ μιλήσουμε. Ἡ γλώσσα τοὺς, τὸ θέμα τοὺς, ἡ παπαρδελιά τοὺς, βροίκεται στοὺς περιλήψιμους πρόλογους τοῦ Μιστριώτη. Οἱ κακόμοιροι οἱ μαθητρες εἶναι ἀθῶες ἀπὸ τέτοιο ἐγκλημα. Φτάνει πὼς πλερώνονται μὲ 1500 δραχμὲς.

Χίλιες πεντακόσες δραχμὲς γιὰ διὰ ἐκθεσὲς στὴν καθαρεύουσα! Φαντάσου νάδινε κανεὶς ἄλλοι τόσες γιὰ τὴ δημοτικὴ. Θὰ εἶτανε προδότης, καὶ τὰ χυτήματα πλερωμένα ἀπὸ τοὺς Ρουσόφους.

Ὅταν τέλειωσε ἡ παράστασις, κ' ἔφευγε ὁ κόσμος χαρούμενος, καὶ τὰ κορίτσια τρελλαμένα ἀπ' τὴν χαρὰ τοὺς μὲ τὰ διάφορα ὀριότά τοὺς, παγαίνανε μὲ τοὺς μπαμπάδες τοὺς στὰ ζαυροπλαστεῖα νὰ φάνε παγωτὸ, μού ἔκαμε ἐντύπωση μιὰ γυναῖκα μαυροντυμένη πού καθότανε δὲ μιὰ γωνιά τῆς σάλας, καὶ κρυφσοφούγγιζε τὰ δάκρυά της. Τέτοια παρατομία, σκέφτηκα, ἐδῶ μέσα τί θέλει; Πλησιάζω, καὶ ξεδιάκρινω στὸ μουντιό φῶς τοῦ δειλινοῦ, μιὰ μορφὴ γλυκεῖα καὶ παραπονετικὴ. Ἔτσι μού παροῦσιάστηκε κάποτε στὰ ὄνειρά μου ἡ Ρωμισσένη. Ἔστριψα νὰ φύγω ἀμέσως, καὶ κεῖ πού κατέβαιναν τὶς σκάλες σκεφτόμουνα: Ποίος ξέρει μήπως αὐτὴ τὴ στιγμὴ γύρισε ἡ ἄμειρη ἀπὸ τὴ Μακεδονία. Μὰ τάχατες γιὰ νὰ θρηνηῖ ἐδῶ μέσα;...

ΧΥΔΑΙΣΤΗΣ

ΝΟΥΣΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Κ' ἐκεῖ πού κάθεται μέσα σὲ χίλιες σκέψεις βυθισμένη, γιὰ τὶς μέρες πού περνῶνε σὰ λεπτὰ, ἡ νοικοκυροπούλα καὶ πλέκει τὴν κάλτσα της — τὴν κάλτσα πού θὰ βάλῃ αὐριο γιὰ μπατοῦτζι: στὴν κουμπάρα ἢ στὴν ἀντραδέρφη της, — βλέπει νῆρχονται οἱ γονιοὶ της κ' οἱ συγγενεῖς της καὶ νὰ περνῶν στὸ ταβλάτο, νὰ μιλοῦν μυστικὰ-μυστικὰ. Καὶ

στὰ τόσα τοὺς μυστικὰ λόγια ἀκούει κάποτε τὸνο μὰ της, αὐτὸ πού τὴν κἀμνει νὰ κοκκινίξῃ καὶ νὰ καρδιοχτυπᾷ.

Ἦστερ' ἀπὸ λίγο καιρὸ, ἐνῶ πλέκει, βλέπει τὴ μάνα ἢ τὴ θειά της, μ' ἓνα μυστικὸ πού λὲς κ' εἶναι ζωγραφισμένον στὸ πρόσωπό της, νὰ στρώνῃ στὴ γωνιά, ν' ἀνέβῃ τὸ καντήλι, νὰ ἐτοιμάξῃ δίσκους νῆφτη τὴ φωτιά καὶ ἀνοίγοντας τὴν κασέλλα νὰ βγαλῇ μαντήλι τζιλιανιότικο καὶ δαχτυλίδι διαμαντένιο καὶ νὰ τὸ δένη σὲ μιὰν ἄκρη τοῦ μαντηλιοῦ.

Κ' ἐνῶ ἡ κόρη βλέπει αὐτὲς ὅλες τὶς ἐτοιμασίες καὶ προσπαθεῖ νὰ φωνῇ ἀξένισκιστῆ καὶ κρύα — γιὰτὶ ντρέπεται νὰ φωνῇ πὼς ἐκατάλαβε τὰ τρεχόμενα — φαίνεται ἐν' ἀγνωστο πρόσωπο νῆρχεται μὲ γέλια καὶ χαρὲς φορτωμένο ἀπὸ πούττες λουκούμια καὶ κουρέττα, αὐτὰ πού ρίχνει στὴ μέση τῆς γωνιάς μαζί μὲ τὰ φλουριά, τοῦ γαμπροῦ τὸ σημάδι.

Ἄ! αὐτὰ τὰ φλουριά! Αὐτὰ κἀμνουν τὴν κόρη νὰ κρυφτῇ στὸ ταβλάτο κατακόκκινη καὶ ντροπισμένη, νῆφθη τὴν κάλτσα καὶ νῆκούη κάτω στὴ γωνιά τὰ λόγια πού λένε οἱ βρισκόμενοι στὸ κέρκιμα τῆς μάνας, πού τοὺς κερνᾷ γλυκὰ καὶ κρασί. ἌΚαλορρίζικες οἱ ἀρραβῶνες της.

Καὶ μὲς τὰ γέλια καὶ στὶς χαρὲς, πού κἀμνουν τὴ γωνιά νὰ μοιάξῃ μ' αἰθέριο παράδεισο, ἀκούνε ἀπ' ἔξω χοντρομιλιὲς καὶ τρέχουνε ὄλοι μὲ τὶς λαμπες στὰ χέρια, νὰ ὑποδέχουν τὸ γαμπρὸ, πού σὲ λίγο βλέπεις νᾶνεβαίνει τὴ σκάλα μ' ἓνα σωρὸ κουφέττα ριχμέν' ἀπὸ πάνω του.

Ἄ! Πόσο ὁ ἐρχομὸς τοῦ γαμπροῦ κἀμνει τὴν κόρη νὰ καρδιοχτυπᾷ καὶ νὰ χάνεται στὰ βᾶθη τῆς μαγεμένης μέθης καὶ τῆς χαρᾶς!

Καὶ μὲς' στὴ μέθη καὶ στὴν χαρὰ της ἐρχεται ἡ μάνα καὶ ὁ ἀδερφός της καὶ τῆς λένε νᾶλλάξῃ γιὰ νῆβῃ νὰ κερᾶσῃ τὸ γαμπρὸ. Καὶ μὲ τρεμούλα καὶ γερά καρδιοχτύπια, γιὰτὶ παιδί πού δὲν τὸ ξέρει θὰ βγῇ νὰ τὸ κερᾶσῃ, σηκώνεται καὶ ντύνεται μὲ τὰ καλά της ρούχα, τὰ ρούχα της πού κρύβανε τοὺς πιὸ πανώριους πόθους — τὰ πιὸ γλυκὰ ὄνειρά της. Κι ἀπὲ πιάνοντας τὸν ἐτοιμασμένον δίσκον κατεβαίνει στὴ γωνιά, ροδοκόκκινη ἀπ' τὴ συγκίνηση καὶ ἀπ' τὴν ντροπὴ της, κερνᾷ πρῶτα τοὺς συγγενεῖς τοῦ γαμπροῦ κ' ἔπειτα τὸ γαμπρὸ, πού μὲ περίεργα μάτι τὴν κοιτάζει ἀπ' τὴν κορφή ὡς τὰ νύχια.

Κ' ἔτσι μὲ κερᾶσματα καὶ ξανακερᾶσματα τῆς νύφης περνῶν τὰ μεσάνυχτα — τί παραδείσιες ὥρες — φωναζοῦν μιὰ καὶ ἄλλη μιὰ οἱ νυχτοξυπνήτες πετει-

νοὶ καὶ φεύγουν οἱ συγγενεῖς τοῦ γαμπροῦ ἀφίνοντας αὐτόνε στῆς νύφης τὸ σπῆτι.

Καὶ ξημερώνει τέλος ἡ ὄνειρη μέρα, πού κἀθεται χαρούμενη ἡ νοικοκυροπούλα, πλέκει τὴν κάλτσα της — τὴν κάλτσα πού θὰ βάλῃ αὐριο γιὰ μπατοῦτζι στὴν κουμπάρα ἢ στὴν ἀντραδέρφη της — καὶ ἀκούει ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ τὶς γειτόνισσες νὰ τῆς λένε ἀκαλορρίζικες, κόρη, οἱ ἀρραβῶνες σου...

Καστελλόριζο

ΠΕΤΡΟΣ ΦΙΛΙΑΣ

ΣΙΜΟΥΝ

Σὲ μάβρο σύγγεφο καβίλλα
Τραβοῦσα ἐπάνου πρὸς τ' ἀστέρια.
Τὰ ματωμένα μου τὰ χέρια
Νὰ γγίξουν θέλησαν τὸ φῶς!

Ὁμιέ, Ὁμιέ!

Πιτε θὰ φτάσω

Νὰ ξαποσιάσω;

Ἡ δίψα καίγει μου τὸ λαυγγί

Καὶ τὴν καρδίᾳ μου

Καὶ σὰ φίδι κρύο τὴ σφίγγει...

Ὁμιέ, Ὁμιέ!...

Ξάφνω τὸ σύγγεφο θεριέβει

Καὶ μάβρη γίνομαι ψυχὴ του...

Στὴν ἔρημο πέφτω μαζί του

Σιμούν — τοῦ θάνατου ἀδερφός.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ

ΜΑΥΡΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ

Τ Ο Φ Λ Ω Ρ Ι

Ἐνα πουλί, ἓνα χαριτωμένο φλώρι, ἦρθε καὶ τρῶπωσε στὴ φουντωμένη φυλλωσιά μιᾶς δάφνης. Φρούφφρρ ἔκαμαν τὰ φύλλα τῆς δάφνης. Καὶ τὸ πουλί ἀποκρίθηκε: Μὴν ἀνησυχῆς κ' ἦρθα νὰ σοῦ τραγουδήσω, δάφνη! ἦρθα νὰ σοῦ ψάλω ὅ,τι ἀγνὸ καὶ θεῖο κρύβει ἡ μεγάλη μου καρδιά — εἶπε τὸ μικρὸ τὸ φλώρι. Ἐνα ἀεράκι φύσηξε στὰ φύλλα τῆς δάφνης. Φρούφφρρ. Δὲ σὲ πιστεύω, σὰ νὰ ἔλεγε ἡ δάφνη. Πολλὰ πουλιά, εἰδῶν εἰδῶν, ἐκρυψα ὡς τώρα στὴ φυλλωσιά μου, πολλὰ χᾶδεψα, πολλὰ στεφάνωσα μὲ τὰ πράσινα φύλλα μου, μὰ... πὼς νὰ στὸ πῶ... τὰ περισσότερα ψεύτικα τραγούδια, ψεύτικες δοξαριές, προσποιημένες μελωδίες. Φρούφφρρ. Τὸ φλώρι δὲ μι-

τὰ πρῶτα βήματά τοὺς νὰ ξέρουνε μὲ τί τρόπο θὰ τέλειωνε καὶ γιὰ τοὺς δύο. Τὸ βράδι ἔπρεπε νὰ πάῃ ὁ Ἀντρέας στὴ Φιλαρρωπικὴ Ἐταιρεία, ὕστερος ἀπὸ τὸ φαγί. Πῆγε ωρῖς, γιὰ νὰ γυρίσῃ ωρῖτερα. Ἔτυχε νᾶνταμωθῇ μὲ τὸν κ. Κλυζιοῦ πού οἱ δουλειές του οἱ περισσῆς τὸν μπόδιζανε κιόλας νῆρχεται στὴ συνελψη κάθε δύο βδομάδες. Δὲν εἶχε ἀρχίσει ἀκόμα καὶ βρεθῆκανε μόνοι ὁ Κλυζιοῦς καὶ ὁ Ἀντρέας. Πιάσανε τὶς ἡμιλίες κοντὰ στὴν τζιμινέα καὶ τρέβανε τὰ χέρια τοὺς ἀπὸ τὸ κρύο πού ἔκανε ὄξω. Δὲν τοῦ ἔστρεψε πολὺ τοῦ Ἀντοῖα νὰ ξαναρχίσῃ μὲ τὸν Κλυζιοῦ γιὰ τὴν Κατινούλα. Θυμότανε τὸν περασμένον τὸν χειμῶνα πού τὸν τρώαξε ὁ φίλος του μὲ τὸ παραπάνω, κ' ἐμπλέξε τότες μὲ τὸν Ἀρτὸ πού μὲ τὰ πλυσίματα καὶ μὲ τὶς σόντες, μὲ τὸ νιτράτο καὶ τὰ δικφορὰ τὰ ὄξῃα ὁ θεὸς οἶδε τί κατάρφε καὶ δὲν κατάρφε. Δὲν μποροῦσε πάλαι καὶ νὰ μὴν τοῦ φουξῆξῃ λεξούλα, μιὰ καὶ τὴ νοιάστηκε μὲ τὴν ἀφοσίωση καὶ ποτὲ του δὲ θέλησε, μήτε πέσει μήτε γιὰ ὅσα γενήκανε κατόπι, κανένα εἶδος πλερωμὴ νὰ πάρῃ, ἀφοῦ εἶτανε, λέει, κοπέλλα φτωχὴ. Τιμοῦσε κιόλας ὁ Ἀντρέας τὴ μεγάλη μάθηση καὶ τὸν ἴσιο χαρακτήρα τοῦ Κλυζιοῦ. Λοιπὸν ἔτσι, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ πῇ κάτι καὶ νὰ μὴν πῇ τίποτα, βῶ-

τησε, νὰ πληροφορηθῇ γιὰ τὸν κ. Ῥομπέρτη, γιὰ τὴν ἀξία καὶ τὴν γιαιτροσύνη του.

— Ἀλήθεια, τὸν ἀντίσκοψε ὁ Κλυζιοῦς, πὼς εἶναι ἡ καλὴ μας ἡ Κατινούλα, γιὰ τὴν Κατινούλα ὁ λόγος ὑποθέτω; Καὶ γι' ἀπρὴ βρωτᾶς.

Ῥώτησε φυσικὰ καὶ ὁ ἴδιος μισὸ ἀπὸ φιλία, μισὸ ἀπὸ ἐπιστημονικὴ περιέργεια. Ὅταν ἔμαθε πὼς τὸ διάφραγμα εἶχε τρυπηθῇ, σοῦφρωσε τὰ φρύδια του.

— Δὲ σὺφέρνει νὰ μείνῃ ὅπως εἶναι, τρυπημένο. Πάντα μέσα κάτι θὰ δουλίψῃ καὶ δὲ γίνεται σίγουρη δουλειά.

Σ' ἀπτό του τὸ λόγον ἀπάνω, μπῆκε ὁ πρόεδρος ἀνοιξὲ ἀμέσως ἡ συνελψη, κ' ἔπαψε ἡ ἡμιλία. Μὰ τοῦ Ἀντρέα τοῦ κόλλησε ὁ λόγος γερά στὸ νοῦ, πρῶτα μὲν τὸ τέλος καὶ ἔμα σηκωθῆκανε ὄλοι, ζύγωσε καὶ συνόδεψε ὡς τὸ σπῆτι του τὸν Κλυζιοῦ, δεκαπέντε εἴκοσι λεπτὰ δρόμο. Ἦθελε καὶ ὁ γιαιτρός νὰ ξεκαθαρίσῃ τὸ ζήτημα, γιὰτὶ σπάνιο, πολὺ σπάνιο τέτοιο πάθημα στὴ φύσκα καὶ δὲ σπάνει τὸ διάφραγμα μονοχό του. Ἐστάζε περπατώντας γιὰ τὰ καθέκαστα, πὼς βγῆκε στὴ μέση, τί ἀκολούθησε προτοῦ τὴν πιάσῃ ἀκράτεια, πότε τὸ παρατήρησε ὁ Ἀντρέας πρῶτη φορὰ. Ἐβάζε καὶ ὁ Ἀντρέας σὲ κίνηση τὸ μνημονικὸ του, λίγο λίγο θυμότανε ὅσα τό-

τες τοῦ φανήκανε σκοῦρα μὲ τὰ ἱστορικὰ τοῦ χταποδιοῦ στὴν ἐξοχή, κ' ἓνα ἓνα τᾶλεγε τοῦ φίλου του.

— Ἄ μὴν ἀφιβάλλῃς, τοῦ κἀνει ὁ Κλυζιοῦς μὲ κάποιο γλυκὸ χαμόγελο ἀθρώπου καὶ χειροῦργου πού εἶδε κάμποσα στὴ ζωὴ του, πού ἔτοιμος εἶναι νὰ συχωρέτῃ καὶ πολλὰ, νὰ μὴν ἀφιβάλλῃς πὼς τὸ διάφραγμα τὸ ξέσκισε μόνος καὶ μόνος ὁ Ἄρτς, ἐκεῖ πού τὴ χειρουργοῦσε γιὰ νὰ τῆς βγάλῃ τὸ χταπόδι. Μπορεῖ μάλιστα καὶ ποτὲ τῆς χταπόδι νὰ μὴν ἔκαμε.

Ὁ Ἀντρέας ἐφριξε.

— Μὰ πὼς εἶναι δυνατό; Ὅθὰ τὸβλεπε, θὰ τὸ καταλάβαινε ὁ Γκαρνιέρης σὰν ἦρθε καὶ κοίταξε τὴ φύσκα.

— Ἄ τὴν κοίταζε καλὰ;

— Ἄ ἔτσι κ' ἔτσι. Κοίταζε ἄλλοῦ.

— Τοῦ εἶπες γιὰ τὴν ἀκράτεια;

— Τοῦ εἶπα, βέβαια. Τὸν παρακαλέσαμε κιόλας μὲ τὴν Ἄννα.

— Καὶ τί ἀποκρίθηκε;

— Ἄ Κούνησε τὸ κεφάλι.

— Ἄ! τότες, φίλε μου, φανερὸ πὼς τοῦ ξομολογήθηκε πρὶν ὁ Ἄρτς καὶ πὼς ὁ Γκαρνιέρης θέλησε νὰποσκεπᾶσῃ τὸ λάθος τοῦ μαθητῆ του, νὰ

